

Verenigingsnieuws

Op vrijdag 22 februari a.s. vindt onze maandelijkse bijeenkomst plaats om 19:30 uur in ons verenigingslokaal Óp Sankt Tolbert, Bloemendalstraat 11A te Vaals.

Na de gebruikelijke informatie vindt er een fotopresentatie plaats van Wino Winkens: "Vastelovvend oes de auw doeës".

In dit nummer:

Vastelovvend i Vols	1
Adviescommissie Limburgs Digitaal Erfgoed - Brief 2019	2
Vacature Redactiecommissie	4
Vacature Penningmeester	4

Nummer 101

2019 #1

Vastelovvend i Vols

Wij schrijven januari 2019. De prins en de kinderprins van de Grensülle zijn weer geproclameerd (de kinderen van Vaals hebben dit jaar zelfs en prinsenvaar, de hofnarren zijn benoemd, de carnavalsverenigingen zijn er klaar voor. De Grensülle proclameren dit jaar sinds 1948 de 71e stadsprins van Vaals.

Maar hoe was het eigenlijk met de carnavalsviering in Vaals voor 1948, hoe lang wordt in Limburg al officieel carnaval gevierd? De carnavalsvereniging "De Mirlitophile" uit Valkenburg is opgericht in 1879 en bestaan dit jaar alweer 140 jaar. Maar hoe was het eigenlijk in Vaals. Tijdens het zoeken in diverse archieven werd een brief uit januari 1901 ontdekt van der "Vastelovvendsverein Adalgunde" uit Vaals gericht aan de Einichkeitsgesellschaft (Erewacht) waarin men toezegt: Het carnavals gebeuren in Vaals weer nieuw leven in te blazen. Verdere gegevens hierover zijn helaas niet bekend. Er bestaan diversen foto's uit 1928 waarop de Trommeler verkleed zijn als matrozen, en een jaar na hun oprichting door Vaals trekken onder het motto: Huije vuur mea unne sjelleboom. Ook van de harmonie bestaan oude foto's in carnavalskostuum rond deze tijd.

Volgens een artikel uit het Vaalser Weekblad werd in 1935 der "Vaalser Karnevalsverein" opgericht; President en 1ste prins werd Frans Souren de vader van Hasso Souren, de latere 1ste officiële prins van Vaals. Men organiseerde op carnavalsmaandag een kleine

optocht in Vaals en nam daarna deel aan de grote optocht in Aken. Weer terug in Vaals werden nog diverse Vaalser cafés bezocht.

Deze Vaalser Karnavalsverein zal niet lang bestaan hebben want hierover is verder niets bekend. Aan het deelnemen aan optocht in Aken kwam al gauw een einde omdat de Nazi's steeds meer macht kregen en buitenlanders niet meer gewenst waren. In 1938 bracht de M.G.V. St. Cecilia in het Patronaat een echt prettige stemming door het traditionele Vastenavond-programma, dat ook jaar dit weer een zeer grote belangstelling trok. Het waren voornamelijk de kluchten die de bezoekers een genotvolle avond bezorgden. Ook de Rookvrienden kwamen in actie bij gelegenheid van het Vaandelfeest. Na een gemoeidelijke zitting, waarbij het vaandel overhandigd werd, werd een optocht geformeerd, welke veel bekijks trok. Met de lange pijpen gewapend werd de stemming erin gebracht. Het

aantal verkleeden – het maskeren is volgens politie-verordening verboden - was ook zeer groot gedurende het carnaval, zodat er in de verschillende amusementslokalen een grote bedrijvigheid heerste. Maar ook in 1948 werd in Vaals carnaval gevierd. Overal was Jubel, Trubel, Heiterkeit op straat en in de cafés.

Op 16 februari 1948 (carnavalsmaandag) maakte zich een groepje carnavalsvrienden los van het carnavalsgebeuren om in een rustigere omgeving (Bij Chem Göttgens in hotel Exelcior) de mogelijkheden tot het oprichten van een officiële carnavalsvereniging te bespreken. Er werd nog niet direct een besluit genomen, men wilde eerst nog eens alles goed overwegen en het voor en tegen nog eens goed bekijken. Men was echter unaniem van mening dat dit de laatste carnavalsviering zonder carnavalsvereniging zou zijn.

—Vervolg op pagina 2—

Vastelovvend i Vols

— Vervolg van pagina 1 —

Op 30 oktober 1948 werd dan ook de knoop doorgehakt: De oprichting van de Vaalser Carnavalsvereniging was een feit. In de Raad van Elf namen zitting: Caspar Willms – Winand Vluggen – Wim Habets – Leo Ketelaars – Jean Koullen – Alois Noppeneij – Cornel Thoma – Frans Damek – Hasso Souren – Rem Leenders en Joep Vanweersch. Op voorstel van Jean Koullen werd als verenigingsnaam C.V. Grensülle gekozen. Het verenigingslokaal werd hotel de Hollande, daar werd ook de eerste prins Hasso I (Souren) geproclameerd. Lambert Erven schreef onze carnavalsnationaal hymne "Vols Pakt Oes" en Leo Ketelaars

componeerde de muziek. Eveneens werd in 1948 de Prinse Jarde opgericht. De Jarde bestond uit leden van Schietvereniging Oranje, die zich spontaan bereid verklaarden op verzoek van de Grensülle de Prins van Vaals te begeleiden en dat doen ze tot vandaag de dag nog altijd, al zijn het tegenwoordig geen leden van S.V. Oranje meer maar enthousiaste mannen met een groot hart voor der Völser Vastelovvend die niet gevraagd zijn, maar zich spontaan als Jardiest hebben aangemeld.

Conclusie: Voor 1900 tot kort voor WO II werd ook in Vaals al carnaval gevierd, zij het niet officieel. Verdere gegevens zijn uit deze tijd helaas (tot nu) nog

niet achterhaald. Er zullen zeker te zijner tijd nog ergens gegevens opduiken want het verhaal over de geschiedenis van der Völser Vastelovvend van voor WO II is zeker nog niet compleet.

Op 5 januari 2019 werd alweer de 71 ste officiële stadsprijs van Vaals gepro-clameerd. Wij wensen Prins Jürgen I – Kinderprins Senne I – prinses Ymte en hun hofnarren unne (Wunderbare) sezong en de Grensülle veel succes met het organiseren van onze sjunne Völser Vastelovvend en met het kiezen van nog vele goede Prinsen, want dat is tot heden nog altijd prima gelukt. Vols Alaaf.

Arthur Cransveld

Adviescommissie Limburgs Digitaal Erfgoed - Brief 2019

Donderdag 6 december presenteerde de Veldcommissie Digitaal Erfgoed haar advies voor 2019 over digitalisering in de erfgoedsector.

De bijeenkomst vond plaats in de Brightlands Smart Services Campus te Heerlen. Jo van der Meij en Jan Francotte bezochten namens HKK Sankt Tolbert deze door de Provincie Limburg georganiseerde meeting.

De veldcommissie lichtte tijdens deze bijeenkomst haar uitgangspunten toe en ging in

aanwezigheid van gedeputeerde Ger Koopmans in gesprek met de aanwezigen over hoe er invulling gegeven kan worden aan de digitalisering van ons erfgoed.

De bijeenkomst was bedoeld voor directies, medewerkers en vrijwilligers van musea, archieven, heemkundeverenigingen en andere organisaties, actief op het gebied van erfgoed.

De veldcommissie bedenkt een nieuwe koers voor digitalisering van Limburgs erfgoedcollecties, met als doel het

bereiken van uniformiteit, visie op standaardisering, ondersteuning en delen van kennis. Ze is in 2018 ingesteld door de Provincie Limburg en levert binnen bovengenoemd kader gevraagd en ongevraagd advies aan de Provincie en aan organisaties met een erfgoedfunctie. Met deze presentatie hoopt de commissie een doorlopende samenwerking te starten die de komende jaren leidt tot een duurzame en realistische visie op digitaliseren.

De digitaliseringsopgave van Limburg is geslaagd als over vijf jaar blijkt dat we op een duurzame manier omgaan met ons "digitaal erfgoed". Onder duurzaam verstaan we dat het gedigitaliseerde erfgoed en de digitale collectieregistratie eenvoudig overdraagbaar en herbruikbaar zijn, zonder dat daarover (per keer) nieuwe afspraken of oplossingen voor dienen te worden bedacht. De manier waarop we dat doen is gestandaardiseerd, zodat alle betrokkenen weten waar ze aan toe zijn en we gebruik kunnen maken van generieke hulpmiddelen en kennis.

Vier principes kunnen helpen bij de digitaliseringsopgave in de erfgoedsector:

A) **Behoud** van erfgoed staat voorop; het uitgangspunt is dat het behouden en delen van Limburgs erfgoed altijd voorop staat.

B) Duurzaam digitaliseren bereik je met een **integrale aanpak**; de ervaring leert dat er veel komt kijken bij digitalisering van collecties of het digitaal registreren. Digitaliseren is meer dan ict. Digitaliseren is kostbaar, zowel in tijd als in geld.

C) **Eigenaarschap** ligt daar waar het hoort, bij de organisatie; het eigenaarschap van selectie van collecties en kwaliteit ligt bij de organisatie zelf. Het is van groot belang dat organisaties zelf inschatten welke ambitie ze aankunnen.

D) **Samenwerken** en samen leren; de adviescommissie legt met deze vier principes een fundament voor een gezamenlijke nieuwe visie op digitaliseren van erfgoedcollecties.

De adviescommissie Limburgs digitaal erfgoed zal ieder jaar minimaal één (advies)brief uitgeven. In deze eerste brief staan negen aanbevelingen waarmee in 2019 een start wordt gemaakt.

1) *Steunpunt voor kleine organisaties*

Zet een provinciaal steunpunt voor kleine (vrijwilligers-) musea en historische- en heemkundeverenigingen op.

Daar kunnen zij terecht met vragen, voor advies en begeleiding op het vlak van digitale registratie en conservering van collecties.

2) *Enkelvoudige opslag, meervoudig gebruik*

Inzake technologie hanteren we het principe van enkelvoudige opslag, meervoudig gebruik. Dat wil zeggen dat de erfgoedbron of broninformatie op één plek is opgeslagen in de database van de bronhouder.

3) *Organiseer kennisdagen*

Organiseer kennisdagen voor erfgoedprofessionals op het vlak van digitaliseren en digitaal registreren van collecties.

4) *Geef ruimte aan nieuwe ideeën*

Onderzoek de mogelijkheid om een erfgoedlab op te zetten waarin nieuwe technologie met een frisse blik wordt uitgetest en geprobeerd op erfgoed.

5) *Zet in op context en kwaliteit*

Verbind meer kwalitatieve dan kwantitatieve criteria aan digitalisering, waaronder het online publiceren van collecties voor het publiek. Het bereiken van een groter publiek draait om het aanbieden van context en kwaliteit en minder om hoeveelheid. Context is de primaire publieksfunctie van een cultuurinstelling en dat hoort zich ook te vertalen in de digitale presentatievormen.

6) *Belang van continuïteit*

Een belangrijke voorwaarde voor alles wat de commissie in deze brief aanbeveelt, is continuïteit en rust in het veld. Zowel de erfgoedorganisaties als Provincie Limburg hebben hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

7) *ICT-oplossingen vanaf nu volgen een gedistribueerd systeem*

Het is momenteel niet opportuun om als erfgoedveld en Provincie te investeren in (grote) overkoepelende, technische infrastructuur of platforms.

8) *Stimuleer het gebruik van persistent identifiers*

Stimuleer de implementatie van persistent identifiers en begin een pilot. Persistent Identifiers (PID) is een methode waarmee verwijzingen naar een (digitaal) object op een website altijd benaderbaar blijft, ook als de betreffende website van systeem verandert met andere url's. PID's zijn een voorbeeld van een oplossing waarmee discontinuïteit door website-systemen kleiner wordt.

9) *DERA is een nieuwe afspraak die gebruikt kan worden*

Provincie Limburg doet er goed aan om af te wegen of DERA inzetbaar is bij de (subsidie van de) ontwikkeling van digitale erfgoedproducten. De Nederlandse overheid wordt steeds meer een digitale overheid en daarvoor heeft ze een set van afspraken en standaarden bepaald die gelden voor digitale producten – sites, apps, software – die vanuit de overheid aan de burgers wordt aangeboden. Deze afspraak heet NORA en de "dochter" voor de digitale erfgoedsector heet DERA (Digitaal Erfgoed Referentie Architectuur).

De gedeputeerde Ger Koopmans deelde mee dat het bovengenoemde steunpunt, zie 1), op 1 april 2019 haar werkzaamheden opneemt. Voor HKK Sankt Tolbert de opgave om bovengenoemde ontwikkelingen op de voet te volgen. Het zal noodzakelijk zijn om in ons Document Management System Alfresco de mogelijkheid tot implementatie van persistent identifiers in te richten.

Jan Francotte

Secretariaat:
Heuvel 4
6291 CS Vaals
Nederland

Telefoon: 043-306 42 06
E-mail: sankttolbert@gmail.com

Bezoek onze
website
sankttolbert.nl

Bezoek ons ook op:
facebook®

Verenigingsnieuws

Nieuwtjes binnen de vereniging

Vacature Redactiecommissie

Onze voorzitter van de redactiecommissie, Herbert Kuipers, heeft aangegeven te stoppen als voorzitter van deze commissie. Dit is natuurlijk jammer gezien zijn jarenlange ervaring en inzet voor de leden en belangstellenden van onze publicaties.

Dus er bestaat op dit moment een vacature voor deze commissie voor degenen die invulling kan geven aan het leiden van deze commissie als voorzitter.

De redactiecommissie is onder meer verantwoordelijk voor de invulling van ons boek Verleden en Heden. Verder kan de commissie het bestuur bijstaan bij andere uitingen, zoals nieuwsbrieven e.d.

De redactiecommissie bekijkt in overleg welke artikelen geplaatst worden in ons boek en realiseert de uitgave ervan. Dus wij als vereniging en de redactiecommissie zijn op zoek naar een nieuwe invulling van deze functie. Wil je je inzetten

voor de redactie van onze vereniging en heb je interesse om in de toekomst voorzitter van deze commissie te worden, schroom dan niet en neem contact op met ons secretariaat via sankttolbert@gmail.com

Vacature Penningmeester

Sankt Tolbert gaat op zoek naar een nieuwe penningmeester.

Wordt jij onze nieuwe :

Schroom niet en laat het onze secretaris weten via sankttolbert@gmail.com

De benoemingstermijn van onze huidige schatbewaarder loopt af, en hij heeft aangegeven het stokje aan iemand anders over te geven.

Wij zoeken een enthousiast iemand, die net als de overige bestuursleden pro deo, de financiën van onze vereniging gaat beheren.

Kennis van financieel beheer is natuurlijk vanzelfsprekend.

PENNINGMEESTER

De nieuwsbrief is een uitgave van heemkundekring Sankt Tolbert.

Wilt u meer weten over de heemkundekring Sankt Tolbert, een bijdrage leveren aan deze nieuwsbrief of heeft u een interessante mededeling, kijk dan op de website www.sankttolbert.nl of mail naar sankttolbert@gmail.com.

De nieuwsbrieven staan ook in pdf-formaat op de website. Deze kunt u downloaden. Tevens kunt u op de site aangeven als u de nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen.

